

Sala Gran
Del 30 d'octubre
al 10 de novembre
de 2013

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

ANY
**Carmen
Amaya**

 Generalitat
de Catalunya

HOMENATGE A
CARMEN AMAYA
LA CAPITANA

Ramon Oller

Rocío Molina

Joan Guinjoan
Grup Instrumental
BCN 216

Mayte Martín

Jesus Carmona

La Capitana

Informació pràctica

Sala Gran

Del 30 d'octubre al 10 de novembre de 2013

Horaris:

Dimecres, dijous, divendres i dissabte: 20 h

Diumenge: 18 h

Durada:

1 h 55 minuts (espectacle sense entreacte)

Preu:

De 15 a 30 €

La Capitana

La Capitana

Si Catalunya ha donat un grapat d'artistes universals inqüestionables, entre aquests s'hi ha de comptar Carmen Amaya, que va aconseguir situar el seu nom al costat dels creadors més importants del segle XX. *La capitana* és un viatge a través de diferents disciplines artístiques, que vol beure del dinamisme amb què l'art del flamenc ha ultrapassat tota mena de fronteres creatives, per acostar-nos a aquesta extraordinària dona, gitana, universal.

En ocasió de l'Any Amaya, el TNC ha reunit noms tan destacats de la dansa com Ramon Oller, de la música com Joan Guinjoan, o del flamenc com Rocío Molina, Jesus Carmona o Mayte Martín, en un espectacle que, més que homenatjar Carmen Amaya, el que pretén és descobrir-ne la petja en la nostra creació contemporània, explorant l'imaginari d'aquesta bailaora de personalitat magnètica que arribaria a situar el flamenc a la primera línia artística internacional.

La Capitana

La Capitana

Homenatge a Carmen Amaya

Ramon Oller / Rocío Molina / Joan Guinjoan – BCN 216 / Mayte Martin /
Jesus Carmona

1. ANAR I TORNAR. Ramon Oller

COREOGRAFIA I DANSA

Ramon Oller

INTÈRPRETS

Ramon Oller

Maricarmen García, ballarina

ESCUELA DE FLAMENCO LA TANI

Sara Berruezo

Sandra López

Dani Lara

Carlos Martín

Isabel Orozco

Ángel Segura

CORO DE CASTAÑUELAS DE BARCELONA

Raquel Poses

Fátima Durán

Mónica García

Andrea Jiménez

Adriana Lázaro

Joana Mercader

Esther Peig

Vanessa Tello

Directora: Mar Bezana

2. MANDATO. Rocío Molina

COREÒGRAFA

Rocío Molina

INTÈRPRETS

Rocío Molina

Eduardo Trassierra (guitarra)

José Manuel Ramos "Oruco" (palmes)

José Vicente Ortega "Cuco" (trombó 1)

Agustín Orozco (trombó 2)

3. HOMENATGE A CARMEN AMAYA. Joan Guinjoan/BCN 216

La Capitana

GRUP INSTRUMENTAL BCN 216

Sebastià Bel

Ferran Carceller

Ivan Herranz

Roberto Oliveira

Ramon Torramilans

Ignasi Vila

DIRECCIÓ ARTÍSTICA DEL GRUP INSTRUMENTAL BCN 216

David Albet

4. BREVE SUITE PARA CARMEN. Mayte Martín

INTÈRPRETS

Mayte Martín

Juan Ramón Caro (guitarra)

5. TRES ADJETIVOS A LA CAPITANA. Jesus Carmona

MÚSICA

Jesus Carmona

Enrique Terrón

INTÈRPRETS

Jesus Carmona

Enrique Terrón (percussió)

AMB LA COL·LABORACIÓ DEL CORO DE CASTAÑUELAS DE BARCELONA

Mar Bezana

Andrea Jiménez

Raquel Poses

Vanessa Tello

Equip artístic i de gestió de *La Capitana*:

IL·LUMINACIÓ

David Bofarull

SO

Jordi Bonet

PRODUCCIÓ EXECUTIVA

ETERI (Montse Prat i Txell Felip)

MUNTATGE, ASSAIGS I REPRESENTACIONS

Equips tècnics i de gestió del Teatre Nacional de Catalunya

PRODUCCIÓ

Teatre Nacional de Catalunya

La Capitana

Geometria viva

Anem-nos-en a La Taurina, en ple carrer del Cid, al costat mateix de l'eternament *grouillante* Criolla. I quedem-nos-hi una bona estona, que la cosa s'ho val. Això sí que és bo. A les parets, uns meravellosos cartells de toros. N'hi ha un —una manola d'un linealisme clàssic i de proporcions perfectes— de la qual diu Joan Miró que és tan bona com les verges de Rafael. A La Taurina cal estar de sort i cal encertar el dia. Car algunes nits, poques, hi balla la Carmencita. Es fa difícil de trobar la paraula exacta per a comentar aquesta meravella. Imagineu-vos una gitaneta d'uns catorze anys d'edat asseguda damunt d'un *tablado*. Carmencita roman impassible i estatuària, altiva i noble, amb una noblesa racial indefinible, hermètica, absent de tot i de tots, sola amb la seva inspiració, en una actitud *figée*, per a permetre a l'ànima d'elevant-se vers regions inaccessibles. De sobte, un bot. I la gitaneta balla. L'indescriptible. Moviments d'un desllorigament en angle recte que atenyen la geometria, la geometria viva. El *tablado* vibra de la manera més esqueixada i precisa, més brutal, que hom es pugui imaginar.

Sebastià Gasch

«Avez-vous vu dans Barcelone...?», a Mirador, 21 de maig de 1931

La Capitana

Ana Maria Moix parla de Carmen Amaya

Un geni innat

El sentiment que domina en ella és la passió; la passió pel ball i, a més a més, acompanyada dels seus, a qui ha proporcionat una vida que mai no haurien gosat somiar en l'època en què tots vivien a la zona més pobra i menyspreada de la capital catalana, el Somorrostro, al barri de la Barceloneta. Un indret al qual la burgesia de la Ciutat Comtal, gent benestant i habitual de les sessions d'òpera al Liceu o de música clàssica al Palau de la Música, no hi baixava per no embrutar-se les sabates ni els vestits que havien comprat a París o a Londres, i on no podien ni imaginar que hi creixia una nena que arribaria a ser una catalana universal. S'ho imaginaven, els membres del clan Amaya? No pas tots, lògicament. Sí que era el somni del seu pare, el Chino, que va començar a dur-la amb ell perquè ballés als antres miserables del Barri Xino, en tavernes plenes de prostitutes, borratxos, pispes i camells. [...]

Què té la petita Capitana per ser una estrella desconcertant a una edat tan tendra? Als deu anys ja balla com ballarà sempre, ja sedueix la parròquia dels antres de Barcelona com anys més tard seduirà el públic de París, Londres, Buenos Aires, Berlín, Nova York i d'arreu del món. Té una força descomunal a les cames i pica el terra amb una energia mai vista en una ballarina. No cal dir que mou braços i mans amb el mestratge de les seves antecessores, però elles no dominaven, ni gairebé no practicaven, aquesta manera de talonejar que només havien lluit —i no com Carmen Amaya— els ballarins masculins. És una innovadora. [...]

Una catalana beneïda per la gran tradició popular granadin

I un d'aquests senders que recorrerà de seguida és el que mena a Granada. [...] La gairebé centenària Ana la de Ronda, amb la cara més clivellada per les arrugues que us pugueu imaginar però amb uns ulls de mirada felina que han vist el més gran de la història del flamenc, examina la catalana nouvinguda amb desconfiança. Una catalana ballant flamenc?, bon flamenc? Això ni s'ha vist mai ni formava part dels plans de Déu Totpoderós. L'examina sense parlar, sense somriure, sense amb prou feines donar-li la benvinguda, fins que fa despenjar de les parets de la cofurna un parell de guitarres que els autèntics déus de l'*arte jondo* han fet sonar. I Carmen, quieta primer, talment absent, però amb la mirada perduda en qui sap quins inferns, es comença a moure, alça els braços, alça el cap, mou les mans, es queda immòbil, acota el cap, que queda mort sobre el seu pit esquàlid, i, tot d'una, recupera la mirada, la rescata de les ombres i absorbeix l'entorn amb ella, desafiant el món, Ana la de Ronda inclosa. Aixeca els braços, té els ulls encesos i se li comencen a moure les cames; comença a talonejar, a matar a força de múscul i *zapateado* els dimonis del subsòl i de la història que han maltractat la seva raça durant segles. Però sense pretendre-ho ha deixat per damunt seu un cel obert, vers el qual Ana la de Ronda alça la mirada, posant-se les mans al cap i esclatant a plorar. La vella guardiana d'un art ancestral i els seus setanta o vuitanta seguidors congregats a la cova del Sacromonte gairebé s'agenollen davant la catalana i la beneeixen com la seva redemptora: ara ja saben per què a aquesta nena menuda, fibrosa i de pell de coure l'anomenen «la Capitana». [...]

La Capitana

Avantguarda

Carmen Amaya és, pel seu físic, una *bailaora* atípica: posseeix una bellesa secreta, interior, que li surt pels seus impressionants ulls i pels porus de la pell amb una brutalitat d'animal ferit. El seu cos no és com el de les *bailaoras* tradicionals, de formes modelades i descaradament femenines, capaces de convertir la seva dansa en una competició sexual, a mort, amb la seva parella de ball. Carmen és estreta de cos i, si bé molt femenina en el tracte, la seva estampa és, com el seu ball, un xic masculina. Per això actua amb pantalons, per exhibir tal com cal, i al detall, el seu geni inimitable per al *zapateado*. La seva figura, vestida amb pantalons negres i jaqueta curta blanca, el cabell fosc, d'atzabeja, serà una icona de la dansa flamenca. Un mite que comença a Nova York, a Los Angeles i a Hollywood, on els creadors més insignes del moment es rendeixen a aquesta dona que, ja no ho dubta ningú, és una revolucionària de l'art, comparable a Rimbaud, Nijinski i als grans genis que, per exterioritzar el seu llenguatge, primer han viatjat a les tenebres. Les *bulerías*, la *soleá*, el *taranto*, el *fandango*, les *alegrías*, les *seguiriyas* i... ai!, el *garrotín*. Mai no s'ha vist ningú a escena amb la força diabòlica, la celeritat trepidant dels seus *pases*, d'una energia surreal i, alhora, d'una exactitud inefable. Tècnica, perfecció, nitidesa i, al mateix temps, la incontrolable i misteriosa força del geni d'un do que mai ningú no ha sabut definir de quin lloc recòndit de l'ànima, de les entranyes o dels cels prestats als privilegiats sorgeix. [...]

El públic internacional, rendit als seus peus

Actua tres vegades en el programa d'Ed Sullivan, Toscanini l'admira, Stokovski concep com un miracle els sons del seu *zapateado*, Orson Welles la persegueix perquè balli en una pel·lícula que protagonitzarà Marlene Dietrich però en la qual la Capitana cobrarà tres cops més. [...] Els èxits i els diners li plouen, però ni l'èxit li puja al cap ni els diners li duren gaire a la butxaca. L'aparador de Tiffany's crida la seva atenció: mai no havia vist tantes joies juntes, i de tan bon gust, perquè —no s'ha dit encara— Carmen té una elegància i un gust innats, si bé ni l'or ni les pedres precioses han estat objecte de la seva curiositat al llarg de la seva vida; entra i, en constatar el luxe de les peces que els sofisticats dependents li mostren, li ve un atac de riure: compra tot el que li ve de gust, rellotges d'or, joies de pedres precioses, collarets caríssims, i, de cada joia, en compra tretze, idèntiques, per regalar a les dones de la seva companyia, d'aquesta família amb què també li vindrà un atac de riure quan, en arribar al Waldorf Astoria, on s'allotgen tots, un d'ells li anuncia que han de deixar l'hotel, que els fan fora per haver fet sardines a la brasa damunt les catifes de les habitacions. [...]

La fredor de la seva terra durant el tardofranquisme

A Barcelona, el fervor popular per la Capitana és immens, però només algunes cròniques de la premsa —les de Sebastià Gasch, Gonzalo Ruano i algun altre escriptor— lloen les excel·lències del seu art inaudit. L'avarícia dels comentaristes, dels especialistes, dels mitjans artístics, culturals i institucionals de la seva ciutat natal serà una constant durant el que li queda de vida i part del que ja és la seva immortalitat: ballarina considerada arreu del món a l'altura de Nijinski i dels artistes més grans de la història d'aquesta disciplina, és dona i, a més, gitana en una època en què el flamenc està considerat un art marginal, de pobres, d'immigrants arribats a Catalunya des de terres miserables i

La Capitana

castigades. El franquisme dóna suport al folklore andalús com a manifestació típicament espanyola de cara a un turisme que busca l'alegria, però no fa el mateix amb el flamenc, que és un crit de dolor d'una raça que ha patit injustícies, abusos i menyspreus de tota mena durant la història. El folklore andalús omple *tablaos* de Madrid i Barcelona amb visitants que deixen dòlars com a propines a xavalets de pantalons foscos cenyits i quasi nenes amb vestits de *faralae*s; però el flamenc és un art contestatari, de protesta, que no convé propagar. I Carmen Amaya és la Capitana d'aquest art i té la pell rogenca. Un geni? Què els importa, a les elits culturals d'una ciutat, d'una comunitat que ja poden presumir —i amb raó— de tenir catalans universals com ara Miró, Montserrat Caballé, Salvador Dalí o Pau Casals? Justament universals, sí, però blanquets, i sense gens castigats per la marginació. Quan acceptarà Catalunya que Carmen Amaya ha estat una de les seves millors representants en el món de la cultura i de l'art universals?

Ana María Moix

Carmen Amaya 1963

La Capitana

1 Anar i tornar

Ramon Oller

2 Mandato

Rocío Molina

3 Homenatge a Carmen Amaya

Joan Guinjoan / Grup Instrumental BCN 216

4 Breve Suite para Carmen

Mayte Martín

5 Tres adjetivos a la Capitana

Jesus Carmona

La Capitana

I Anar i tornar

Ramon Oller

Antonio Gades, en una carta que va escriure el dia de la mort de Carmen Amaya, afirmava que la Capitana era l'única artista amb qui ell s'havia sentit un autèntic espectador. Deia que mai no havia pogut ni tan sols copiar-la, que mai no havia volgut imitar-la. Era l'única artista amb la qual s'havia sentit, simplement, espectador del seu geni i de la seva fúria.

La carta de Gades ocupa un espai molt destacat en el meu homenatge personal a aquesta dona irrepètible. Per això, no he volgut que ningú adoptés el paper d'Amaya a l'espectacle, representant-la o encarnant-la, sinó que m'he intentat apropar a aquesta figura genial de la dansa a través del seu esperit, sense pretendre en cap cas imitar-la ni copiar-la.

En aquest viatge ha estat fonamental la complicitat, que ens uneix des de ja fa temps, amb la ballarina Maricarmen Garcia. Ella aporta a la peça la seva experiència i saviesa com a professional i una passió que no ha perdut mai. També he tingut la gran sort de poder comptar amb els ballarins de l'escola de La Tani. Un treball amb aficionats —en el sentit més autèntic de la paraula, gent amb un profund afecte per la seva passió— que han estat nodrits per l'amor i l'immens respecte de la seva mestra envers el flamenc i, alhora, per una forta voluntat de defugir tota mena de rigideses que poguessin encasellar el seu art.

Ramon Oller

Ramon Oller (Esparraguera, 1962)

Coreògraf i director d'escena. Va estudiar art dramàtic a l'Institut del Teatre i va ampliar estudis de dansa clàssica a Londres i a París. Ha estat sempre interessat en la dansa clàssica i també ha treballat en coreografies per a teatre, sarsuela, musical, òpera i ballet. Després de debutar el 1984 com a coreògraf amb *Dos días y medio*, l'excel·lent acollida d'aquesta peça li va permetre crear la companyia "Metros". Coreografiess per a: Compañía Nacional de Danza, Ballet Nacional de España, Ballet Cristina Hoyos, ITdansa, Dagoll Dagom, Gran Teatro del Liceo, Centro Dramático Nacional, Teatro de la Zarzuela, Festival Internacional de Música de Peralada, Teatre Lliure, Ballet Nacional de Paraguay, Ballet Hispánico de Nueva York, Goodspeed Opera House (Estats Units), Ballet de la Ópera de Essen (Alemanya) i Introdans (Països Baixos). Premio Nacional de Danza 1994 del Ministerio de Cultura (1994). Premi Nacional de Dansa 1996 de la Generalitat de Catalunya (1996). Premi Ciutat de Barcelona d'Arts Escèniques 1998 per *Romy & July* (1998).

Maricarmen García

Ballarina. Va començar la carrera professional al Ballet Cristóbal Reyes. Creació de Guernica Flamenca "Teatro Arte Flamenco" (1983). Música i ball de la pel·lícula de Claude Lelouch: "La Belle histoire" (1983) Assistent de direcció de La Cumbre Flamenca (1986). "Flamenco Progresivo" amb Cristóbal Reyes

La Capitana

(1986). Ballarina i corógrafa de l'òpera Carmen (José Luís Gómez, la Bastille, París, 1993-1994). Ballarina invitada de l'espectacle de Vicente Pradal amb Carmen Linares, Compañía Pierre Dovesain (1993-94). Companyia Carmen-KôKô, bailarina. Coreógrafa Koffo KoKo (1996). Gira per Japó amb la Companyia Patrik Dupond (2000). Compañía José Montalvo. París (2000). Companyia METROS de Ramon Oller (2003- 2009). Coreografia "Kataka" flamenco yí percussió de Ana Yerno (2010). Companyia de Ramon Oller: Dueto. "Ni Carmen ni Carmela" (2011).

La Capitana

2 Mandato

Rocío Molina

Rocío Molina, es sin lugar a dudas lo mejor que le ha ocurrido al flamenco malagueño en los últimos tiempos, la más importante bailaora que ha dado Málaga desde hace décadas, por no decir cien años. Revelación última del baile flamenco femenino. Tiene Rocío un estilo personal, mezcla de rara ingenuidad y poderío terrenal. Rocío es muchas bailaoras en una, con una capacidad asombrosa para asimilar a su propio estilo formas y fórmulas ajenas.

Juan Verguillos

Rocío Molina (Málaga 1984).

Va ser matrícula d'honor l'any 2002 al Real Conservatorio de Danza de Madrid.

L'any 2001 va formar part de la companyia María Pagés per a la qual va crear una coreografia per a l'espectacle *Las Cuatro Estaciones*. Van fer gires per Itàlia, pel Japó, pel Canadà i per Estats Units i va participar a la Gala d'Andalusia al City Center de Nova York.

L'any 2003 va participar en el Flamenco Festival USA en el qual va actuar com a solista al costat de Manuela Carrasco, Chocolate i va fer un duo amb Israel Galván.

L'any 2005 va estrenar el seu primer espectacle *Entre Paredes* al Teatro Principal de Vitoria amb el qual posteriorment va fer una gira per diverses províncies d'Andalusia. Després, amb la primera edició del Festival Málaga en Flamenco de 2005, l'Agència Andalusia per al Desenvolupament del Flamenc la va escollir per portar a terme una producció que encapçalés la seva presència al Festival. D'aquí va néixer *El Eterno Retorno*, basat en textos de Nietzsche, amb direcció musical de Juan Carlos Romeros, direcció escènica de Pepa Gamboa i la col·laboració de Pasión Vega i Teresa Nieto. També va ser l'obra amb què es va presentar a l'edició del Festival de Jerez del 2006 i amb la que ha obtingut crítiques immillorables arreu on s'ha presentat.

Va actuar com a artista convidada en l'espectacle *Bohemio* d'Antonio Canales. L'agost de 2006 va estrenar un espectacle de format alternatiu al Teatro Pradillo a Madrid anomenat «Turquesa como el Limón», juntament amb la bailaora Laura Rozalén. També va presentar el nou espectacle *Dorantes* com una col·laboració especial al Teatro Lope de Vega, amb el qual va fer gira per tot Espanya. A la Bienal de Flamenco de Sevilla de 2006, va participar-hi com a protagonista sota el *cante* de Carmen Linares, juntament amb Belén Maya i Rafaela Carrasco en l'espectacle *Andalucía, el Flamenco y la Humanidad* dirigit per Mario Maya.

L'any 2007 va actuar com a convidada en la presentació del nou disc de Miguel Poveda a Madrid i Barcelona. Va acompanyar com a única figura de ball a Chano Lobato durant el seu recent homenatge al Teatro de la Maestranza de Sevilla.

La Capitana

L'última proposta de Rocío Molina es titula *Almario*, sota la direcció de Miguel Serrano, estrenada al Festival de Jerez al Teatro Villamarta. En aquesta proposta, Rocío despulla el seu ball i mostra el flamenc tal com Déu el va portar al món.

Diuen d'*Almario* que «es una obra casi perfecta donde la joven malagueña vuelve a ser ella misma y manda con la fuerza de su inteligencia, creatividad y valentía absoluta y que a partir de aquí queda inaugurada otra etapa en el baile flamenco de mujer» (Estela Zatanía).

Al llarg de la seva trajectòria ha rebut nombrosos premis, entre els quals es destaquen els següents: premi a la Millor ballarina destacada del XI Certament de Coreografia i Dansa de Madrid el 2002; premis El Madroño i Venencia Flamenca el Mistela a la Millor *bailaora* 2006. Recentment ha rebut el Premi de la Crítica «Flamenco de Hoy» a la Millor *bailaora* revelació 2006.

La Capitana

3 Homenatge a Carmen Amaya

Joan Guinjoan / Grup Instrumental BCN 216

Escrita el 1986, per encàrrec de les “Soirées Catalanes du Studium de Toulouse”, aquesta obra va ser estrenada l’any següent pels Percussionistes de Strasbourg, als quals està dedicada.

L’únic moviment de l’obra equival a una fantasia composta per tres seccions principals, enllaçades entre si. En la primera secció destaca un clima de gran tensió ambiental; en la segona fa referència al *cante jondo*, i la tercera, netament rítmica, assoleix tota la seva plenitud a partir del típic *zapateado*; mitjançant una elaborada gama de sorolls, en els que no falten les característiques *palmas* que subratllen el caràcter elegíac del final.

El grup d’instruments poc habituals, com les esquelles, gongs tailandesos i wood-blocks afinats, han estat també utilitzats amb l’objectiu de transformar els elements tonals en un suggestiu clima de sonoritats exòtiques. Aquest detall confirma, una vegada més, la línia seguida per Guinjoan, caracteritzada per la voluntat constant de trobar una síntesi de cultures musicals.

L’estrena a Barcelona, en el Festival Internacional de Música de 1987 a càrrec del grup Percussions de Barcelona, dirigit pel mateix Guinjoan, va constituir un autèntic esdeveniment musical.

Joan Guinjoan Gispert (Riudoms, Baix Camp, 1931)

Compositor català de música contemporània. Va néixer el 28 de novembre de 1931 a la població de Riudoms, situada a la comarca del Baix Camp. Va estudiar al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona i, posteriorment, a l’École Normale de Musique de París. També estudià composició, orquestració i electroacústica.

Va ampliar els seus estudis de composició i fuga amb el mestre Cristòfor Taltabull.

És, des del 1991, membre numerari de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. Així mateix fou nomenat Chevalier des Arts et Lettres i Officier des Arts et Lettres de França, i el 1999 li fou concedida la Creu de Sant Jordi. El 29 d’octubre d’aquell mateix any va ser investit doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili.

Al seu poble natal, Riudoms, l’institut d’educació secundària porta el seu nom. Fins als anys seixanta actuà com a concertista de piano, i a partir d’aquell moment es dedicà a la composició, sobretot després de prendre contacte amb l’avantguarda musical francesa el 1964.

Ha dirigit prestigioses orquestres a Europa i Amèrica i ha rebut diversos premis, com el Premi Nacional de Música concedit pel Ministeri de Cultura l’any 1990 o el Premi Nacional de Música concedit per la Generalitat de Catalunya el 1995, així mateix fou finalista al Premi Mundial del Disc IRCA (Nova York).

El 3 de novembre de 2004 va estrenar al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, l’òpera Gaudí, amb llibret de Josep Maria Carandell.

El 3 de novembre de 2011 l’Auditori Nacional de Madrid va acollir un concert d’homenatge a la seva figura, amb motiu del seu 80è aniversari.[1]

La Capitana

Grup Instrumental BCN 216

Al llarg dels 25 anys durant els quals ha exercit ininterrompudament la seva activitat, el grup BCN216 s'ha convertit en una referència obligada del panorama musical a Espanya. Sorgit el 1985, fruit de la iniciativa conjunta del compositor i director d'orquestra Ernest Martínez-Izquierdo i del flautista David Albet, actual director artístic del conjunt, el grup s'ha mostrat des d'aleshores obert a tot tipus de propostes, estímuls i novetats, i els únics criteris i premisses han estat la qualitat, tant dels intèrprets com dels compositors.

I és que en la seva tasca de normalització i difusió del repertori contemporani, BCN216 no ha volgut mai limitar-se a la música espanyola, considerant al contrari gairebé una obligació difondre al nostre país el millor del que es fa fora d'ell. I tant en un com en l'altre cas, amalgama les propostes més clàssiques de noms ja reconeguts amb l'aposta per l'escriptura dels joves, l'experiència ha resultat sempre enriquidora per al públic així com per als músics.

BCN216, atenent a la realitat canviant de la situació musical és actualment una formació de cambra polivalent i flexible, capaç d'assumir un repertori que va des de peces per a solista fins a obres per a 40 instrumentistes.

Actualment el Grup Instrumental BCN216 és grup resident a l'Auditori de Barcelona, i el seu objectiu, a més de seguir amb la política d'enregistraments i la projecció internacional, és el d'acostar a un públic cada vegada més ampli una programació estable, i que no només es tanqui a l'intercanvi amb altres formes artístiques com la dansa, el teatre o el cinema, sinó que al contrari, ho estimuli i ho assumeixi com a quelcom fundacional i intrínsec a la seva tasca d'experimentació i difusió.

Com a grup resident de l'Auditori de Barcelona, pretén desenvolupar el paper del grup representatiu de la interpretació del repertori més contemporani tant nacional com internacional. D'altra banda, el BCN216 rep ajuts del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat, i del Instituto Nacional de las Artes Escénicas y la Música (INAEM).

La Capitana

4 Breve Suite para Carmen

Mayte Martín

Mi intervención en este homenaje que el TNC rinde a Carmen Amaya y del que afortunadamente formo parte, consistirá en reconstruir y recordar, como cantaora que soy, la vertiente cantaora de Carmen.

Según mi punto de vista la aportación de Carmen Amaya al flamenco ha ido más allá de su baile y de su cante. La suya era una filosofía vital y artística que en nada se parecía a ninguna otra y que se ponía de manifiesto en todos y cada uno de sus gestos.

Recordar y recrear parte del repertorio con que Carmen desarrollaba su particular filosofía artística a través de su voz, será mi forma de crear una atmósfera en la que se la recuerde como mujer libre y transgresora. Como artista que rompió moldes; que nunca consintió ceñirse a las normas y que luchó contra los tópicos que encasillaron la danza flamenca de mujer en una estética que no concebía la convivencia entre la femeneidad, la sobriedad y la contundencia

Mayte Martín

Mayte Martín (Barcelona, 1965)

Cantaora de flamenc i cantant de boleros, també és compositora, va enregistrar el seu primer disc *Muy frágil* l'any 1994, treball de flamenc tradicional alternat amb temes propis. Més tard enregistra el seu segon disc amb boleros, al costat del pianista Tete Montoliu amb el títol *Free boleros* el 1996, aquell any Mayte Martín és guardonada amb el Premi Ciutat de Barcelona de Música. L'any 2000 edita el seu segon disc de flamenc: *Querencias*, bassat en el contingut musical del primer espectacle que presentava amb la bailaora Belén Maya.

El 2003 enregistra boleros clàssics i cançons seves en el quart treball de la seva discografia: *Tiempo de amar*, amb la col·laboració de la cantant cubana Omara Portuondo. També el 2003, la companyia Mayte Martín-Belén Maya estrena l'espectacle *Flamenco de Cámara*. El 2005 i 2006 presenta el seu espectacle d'aniversari *Mis 30 años de amor al arte* en el que interpreta temes de la seva trajectòria flamenca i també boleros, es va estrenar el 22 de setembre de 2005 al Palau de la Música Catalana de Barcelona, amb posterior gira per altres teatres. El 2007 i amb les pianistes Katia i Marielle Labèque presenta un nou projecte amb el títol *De fuego y de agua* en el que inclouen cançons populars espanyoles que va recollir Federico García Lorca juntament amb temes de Joaquín Rodrigo, Manuel de Falla, Enric Granados, Paco de Lucía, Carlos Gardel, diferents temes del repertori de Mayte Martín i altres escrits per aquest treball per Joan Albert Amargós i Lluís Vidal, autors dels arrenjaments per a veu i dos pianos, aquest treball és editat l'estiu de 2008: *De fuego y de agua* (KML, 2008).

El 2009, Mayte Martín publica i transforma en disc el seu espectacle *a/CANTARA MANUEL* amb versos del poeta malagueny Manuel Alcántara que José Luis Ortiz Nuevo li va encarregar per musicar en homenatge al poeta per la biennal de flamenc de Màlaga el 2007.

La Capitana

La seva versió del bolero "Procuero olvidarte" és la banda sonora del documental Bicicleta, cullera, poma dirigit per Carles Bosch el 2010. El 2012 autoedita el seu nou disc de boleros: "Cosas de dos" enregistrat en directe en els concerts d'11 i 12 de maig de 2012 a la Sala Luz de Gas de Barcelona.

El 24 de gener del 2013 estrena el seu espectacle en directe *Por los muertos del cante* a l'escenari de la Cúpula Las Arenas de Barcelona, recreant alguns cantes que l'han emocionat a la seva vida.

La Capitana

5 Tres adjetivos a la Capitana

Jesus Carmona

Jesus Carmona (Barcelona 1985)

Llicenciat en Dansa espanyola i flamenc per l'Institut del Teatre de Barcelona. Després de formar-se amb Bárbara Kasprovich, Rodolfo Castellano, Ion Garnica i Carmen Huguet en dansa clàssica, va rebre formació de flamenc amb Antonio Canales, Eva Yerbabuena, Domingo Ortega, Manuela Carrasco i Ángel Rojas, entre molts altres mestres. Va ser Mejor Bailarín Sobresaliente del XX Certament de Danza Española y Flamenco de Madrid el 2011, va debutar professionalment als 16 anys al Teatro Zorrilla amb l'Orquestra del Liceu de Barcelona.

Entre el 2002 i el 2006 va treballar per al nou Ballet Español i les prestigioses companyies de Carmen Cortés, El Güito, Rafael Amargo, Anotnio Canales i La Truco. Jesus Carmona va destacar com a solista i artista convidat juntament amb Lola Greco, Isaac de los Reyes, Adela Campallo i Olga Pericet. El 2006 va presentar el seu primer muntatge, *El silencio de la luna*, el qual va rebre una gran acollida per part del públic i la crítica. Va ser escollit per formar part del Ballet Nacional de España, del qual va assumir la responsabilitat com a primer ballarí el 2007. El seu art, la seva tècnica i el seu estil en treballs com *Golpes de la vida* (José Antonio y Rafael Campallo), *Cambalache*(Antonio Canales) y *Dualia* (Rojas y Rodríguez) van rebre crítiques excel·lents.

Després de participar com a artista convidat en la gira asiàtica de Rojas y Rodríguez, el 2010 va concloure la seva etapa al Ballet Nacional de España. Concebut com un pas nou en la seva evolució artística i personal, Jesus Carmona va emprendre l'aventura del seu segon espectacle propi, *Cuna Negra & Blanca*. Tot i que en va presentar una primera versió al Teatro Paco Rabal de Madrid el 2011, l'estrena nacional va tenir lloc l'any següent, durant la dissetena edició del a Bienal de Flamenco de Sevilla. Per a Jesus Carmona, va ser un somni fet realitat, esperonat pel seu flamant Premio Desplante en el 52 Festival Internacional de Cante de las Minas de la Unión.

Coro de las Castañuelas de Barcelona

Format l'any 2008 sota la direcció de M^a del Mar Bezana, estrenen una pinzellada del seu espectacle al I Festival Internacional de Castanyoles a Sant Feliu de Guíxols (Girona)

La formació complerta es presenta oficialment davant el públic a les Festes de Gràcia 2009, on estrenen una de les seves peces més espectaculars, el Bolero de Ravel.

Segueixen les seves actuacions a la V i VI Mostra d'Entitats i Associacions de Cardedeu, Escola Municipal de Música d'Altafulla, Auditori de la Casa del Mar de Barcelona, Parròquia del Sant Angel Custodi de Barcelona, II i III Festival Internacional de Castanyoles de Sant Feliu de Guíxols, Festes de Gràcia 2010 i 2011, Sala Teatre del Casal Municipal de Cunit, a l'acte d'inauguració del Teatre Nuria Espert de Sant Andreu de la Barca, Auditori Barradas de l'Hospitalet, Auditori del Centre Santiago Apòstol per l'Associació Musical de Mestres Directores, Centre Cultural Collblanch-La Torrassa, programa "Tu si que

La Capitana

Vales" de Telecinco, entre d'altres.

A l'agost del 2011, estrenen el seu espectacle "La Màgia de les Castanyoles" el presenten al Castell d' Altafulla dins del Festival de Música 2011, a les Festes de Gràcia 2011, al IV Festival Internacional de Castanyoles, entre d'altres.

Al juliol del 2013 estrenen junt al Dúo Cadenza el seu espectacle "Virtuosi", presentat en el V Festival Internacional de Castañuelas, i entre els seus pròxims concerts destaquen els del International Choral Festival Barcelona 2013 que es celebrarà al Petit Palau (Palau de la Música Catalana), i al Centre Cívic de la Sagrada Família, entre d'altres.

La Capitana

Carmen Amaya i Amaya
(Barcelona, 1913 - Begur, 1963)

Ballarina de família gitana, nascuda en una barraca del Somorrostro de Barcelona, filla d'un guitarrista flamenc. Ja de petita ballava als locals públics de la ciutat. Arran de la passió en la interpretació de les seves danses, fou coneguda en els primers anys com a *El torbellino gitano*.

A finals de la dècada de 1920, Raquel Meller la incorporà a la seva companyia per anar a París, on l'any 1929 actuà, formant part del Trío Amaya. Treballà per a la productora Filmófono en els films *La hija de Juan Simón* (1934), començat per Nemesio A. Sobrevila i acabat per José Luis Sáenz de Heredia i Luis Buñuel; *María de la O* (1935-36), de Francisco Elías i *La Casa de Troya* (1936), de Joan Vilà i Vilamala i Adolfo Aznar.

Més tard, triomfà com a ballarina a Lisboa i Buenos Aires. Després de formar un quadre flamenc amb els seus pares i germans, el 1942 féu una sèrie ininterrompuda de gires als Estats Units. El 1945 interpretà a Mèxic el film *La luna enamorada*, de l'espanyol José Díaz Morales. El 1947 tornà a Espanya i un any després féu una tournée per Sud-amèrica, Europa i el nord d'Àfrica.

Tres anys més tard tornà a Barcelona, on representà un espectacle de gran influència nordamericana. La seva darrera intervenció al cinema fou a *Los Tarantos* (1963), de Francesc d'Assís Rovira i Beleta.

El 1952 es casà amb Juan Antonio Agüero, el seu guitarrista. Una de les seves millors creacions fou el *Bolero* (de Ravel). Artista genial, on cal remarcar el seu ritme, les seves contorsions i la duresa d'expressió de rostre i de cos. Hom la considera una de les artistes més extraordinàries del ball flamenc. Fou membre *honoris causa* de molts conservatoris americans. En homenatge a la seva obra, rebé, pocabans de morir, l' 'Orden de Isabel la Católica'.

ANY
**Carmen
Amaya**

Carmen Amaya ha estat una de les més grans artistes catalanes del segle XX i una de les ballarines més destacades del ball flamenc. Destaca per la seva transgressió amb un ball únic i intemporal. És considerada una artista genial, que destaca pel seu ritme, les seves contorsions i la duresa d'expressió de rostre i de cos.

El Departament de Cultura impulsa l'Any Carmen Amaya per tal de redescobrir, honorar la memòria i difondre el llegat de la *bailaora* en els cent anys del seu naixement i en els cinquanta anys de la seva mort. La celebració vol retre tribut a l'artista, difondre la seva figura, reconèixer la seva vàlua, i situar-la com a una de les artistes catalanes més universals.

L'Any Carmen Amaya vol aglutinar les activitats que organitzen diverses entitats i institucions amb motiu del centenari del naixement de la *bailaora*.

La Capitana

Organització de l'Any Carmen Amaya

La **Comissió Promotora de l'Any Carmen Amaya** determina les línies generals del programa d'actes, en fa el seguiment i vetlla pel seu compliment.

En formen part:

- Artur Mas, president de la Generalitat, com a president de la Comissió
- Ferran Mascarell, conseller de Cultura, en qualitat de vicepresident
- Francesc Homs, conseller de la Presidència
- Neus Munté, consellera de Benestar Social i Família
- Xavier Trias, alcalde de Barcelona
- Salvador Esteve, president de la Diputació de Barcelona
- Joan Giraut, president de la Diputació de Girona
- Joan Català, alcalde de Begur
- Xavier Albertí, comissari de l'Any Carmen Amaya

La **Comissió Executiva de l'Any Carmen Amaya** estableix el programa d'actes d'acord amb la Comissió Promotora i pren els acords oportuns per tal de dur-los a terme.

L'integren:

- Ferran Mascarell, conseller de Cultura, com a president de la Comissió
- Xavier Albertí, comissari de l'Any Carmen Amaya
- Joan Català, alcalde de Begur
- Teresa Enrich, directora de l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC)
- Albert Bardolet, director de l'Àrea de Música de l'ICEC
- Francina Vila, regidora de la Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona
- Lluçà Homs, director de Promoció dels Sectors Culturals de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)
- Lluís Cuevas, editor del 33 i coordinador de Programes Culturals, representant de Televisió de Catalunya
- Fèlix Riera, director de Catalunya Ràdio
- Núria Balada, directora executiva de l'Institut Català de les Dones
- Rafael Perona, membre del Consell Assessor del Poble Gitano del Departament de Benestar Social i Família
- Francesc Casadesús, director del Mercat de les Flors
- Lluís Cabrera, director de Taller de Músics
- Emili Gasch, documentalista
- Paco Hidalgo, biògraf de Carmen Amaya

El director artístic del TNC, Xavier Albertí, és el comissari d'aquesta commemoració i s'encarrega de les funcions de proposta, coordinació i gestió del programa d'actes.

La Capitana

Resum d'activitats dutes a terme de l'Any Carmen Amaya

7.01/16.05.2013 | Barcelona | Tablao Cordobés

Espectacle de flamenc *Con Carmen en la memòria*

Organitza: Academia de las Artes y las Ciencias del Flamenco i amb la participació d'artistes del flamenc com Karime Amaya, Paloma Fantova i Pastora Galván, entre d'altres.

www.tablaocordobes.com

1.03.2013/30.04.2013 | Begur | Ajuntament de Begur

Exposició «Carmen Amaya, 50 anys de la seva mort». Mostra del material bibliogràfic de la col·lecció local i del fons de l'arxiu municipal.

Organitza: l'Ajuntament de Begur.

www.begur.org

Maig de 2013 | Barcelona | Departament de Cultura en col·laboració amb l'Institut Català de les Dones

Publicació en línia de la guia de lectura elaborada per l'Institut Català de les Dones i que es pot consultar a internet. L'Institut Català de les Dones, en col·laboració amb el Servei de Biblioteques del Departament de Cultura, ha elaborat una guia de lectura sobre Carmen Amaya i el poble gitano. Es tracta d'un document que recull un seguit de recursos sobre l'artista, així com també sobre el poble gitano, disponibles a les biblioteques públiques de Catalunya.

http://www20.gencat.cat/docs/icdones/actualitat/docs/any_carmen_amaya_guia.pdf

Organitza: Departament de Cultura en col·laboració amb l'Institut Català de les Dones.

2.05.2013 | Barcelona | Catalunya Ràdio

Catalunya Ràdio vol homenatjar la bailaora dedicant-li un espai al seu Arxiu Sonor (<http://www.catradio.cat/noticia/22899/Any-Carmen-Amaya>)

(Vegeu annexos 1 i 2 amb l'inventari d'activitats fetes a TV3 i Catalunya Ràdio amb motiu de l'Any Carmen Amaya)

8.05/7.07.2013 | Barcelona | La Virreina Centre de la Imatge

Exposició «Carmen Amaya 1963. Fotografies de Colita i Julio Ubiña»

La mostra ret homenatge a la figura de la mítica *bailaora* catalana a través de fotografies de Colita i Julio Ubiña que retraten las vivències i els balls d'Amaya en el seu darrer any de vida. Les imatges, que van del reportatge al retrat pur, estan dotades d'una gran expressivitat, reforçada per una estètica característica de la dècada de 1960, amb forts contrastos entre llums i ombres.

Organitza: Ajuntament de Barcelona.

www.lavirreina.bcn.cat

La Capitana

10.05.2013 | 21 h | Barcelona | ICUB

Espectacle de poesia i flamenc *50 anys sense Carmen Amaya* a la Plaça del Raspall en el marc de la Setmana de la Poesia de Barcelona.

Fa cent anys naixia Carmen Amaya al Somorrostro i ja en fa cinquanta que se'n va anar. L'espectacle se celebra a la plaça del Raspall, al centre del barri gitano, al downtown de Gràcia, i vol ser un homenatge a la força i al llegat de Carmen Amaya que encara reconeixem en el flamenc actual. Ahora és un diàleg que vol generar nous poemes i cants.

Participants:

Miguel del Toleo, bailaor

Miguel de la Tolea, cantaor

Antonio Agujetas Chico, cantaor i guitarra

Jordi Bonell, guitarra eléctrica

Manuel Maseado, percussió

El Jani, cantaor de fandangos

Jonathan i el Cor de nens Gràcia Caló

A càrrec de Blanca Llum Vidal, Víctor Nubla, Enric Casasses i David Castillo

Organitza: Institut de Cultura de Barcelona amb la col·laboració de Flamenco Barcelona, Cándido Álvarez, Núria Martínez-Vernis, Unió del Poble Romaní, La Llibertària i Llibreria Aldarull.

<http://www.bcn.cat/setmanapoesia/2013>

23/26.05.2013 | Barcelona | Mercat de les Flors i Taller de Músics

Festival Ciutat Flamenco 2013

Ciutat Flamenco és un festival de creació, experimentació i exhibició de propostes heterodoxes, transgressores i interdisciplinàries en l'àmbit del flamenc contemporani. El seu és un plantejament universalista, obert i democràtic, que té la voluntat de desafiar els límits i constreïments de l'ortodòxia: tothom pot adoptar el flamenc com a llenguatge per expressar-se artísticament, i està permès barrejar-lo, transformar-lo i pervertir-lo per donar lloc a noves fórmules subjecte d'apreciació estètica. El Ciutat Flamenco 2013 està dedicat a la figura de Carmen Amaya, i té la vocació de revisar, reivindicar i actualitzar el llegat d'una de les artistes catalanes més universals. El festival va constituir el tret de sortida i un dels esdeveniments centrals de l'Any Carmen Amaya, promogut per la Generalitat de Catalunya.

Organitza: Taller de Músics i Mercat de les Flors.

www.ciutatflamenco.com

25.05.2013 | 19.30 h | Barcelona | Mercat de les Flors

Inauguració de la Sala Carmen Amaya

Dins de la commemoració de l'Any Carmen Amaya i en el marc del Festival Ciutat Flamenco, el Mercat de les Flors dóna el nom de la *bailaora* catalana a una de les seves sales, recentment restaurada.

La Capitana

Aquesta sala, ubicada al segon pis del Mercat, és fruit de la rehabilitació d'una de les cúpules del Mercat que estava en desús. La creació d'aquesta sala, que té una superfície de 31 m², permet activitats de petit format.

Organitza: Mercat de les Flors.

www.mercatflors.cat i www.ciutatflamenco.com

31.05.2013 | 19.30 h | Barcelona | Filmoteca de Catalunya i Festival

DocsBarcelona

Estrena del documental *Bajarí (la Barcelona caló)*, d'Eva Vila, al Festival DocsBarcelona

Bajarí és el retrat d'una tradició viva: el flamenc i la rumba creada a Barcelona. La Karime Amaya (neboda néta de Carmen Amaya) i els músics joves més talentosos en aquestes disciplines es reuneixen per crear un espectacle que retrà homenatge al seu llegat més gran: l'art. Mentrestant, Juanito Manzano, un nen gitano de cinc anys, descobreix el món del flamenc a través del seu irrefrenable desig de convertir-se en *bailaor* professional.

Organitza: Festival DocsBarcelona

www.bajarifilm.com

06.2013 | Barcelona | Districte de Ciutat Vella – ICUB – Ajuntament de Barcelona

Acte d'homenatge a la Font de Carmen Amaya

La Font de Carmen Amaya, al barri de la Barceloneta on va néixer Carmen Amaya, serà l'escenari per retre-li homenatge. Carmen Amaya, va inaugurar la font que avui coneixem l'any 1959 i enguany, en la celebració del centenari del seu naixement, serà la seva neboda, Winy Amaya, i la seva neboda-neta, Karime Amaya, les que li faran homenatge en companyia de tot el barri. Després de l'acte, a les 20h, el Centre Cívic Barceloneta té programada l'actuació flamenca d'Isaac Barbero.

Organitza: Districte de Ciutat Vella, Centre Cívic Barceloneta, ICUB- Ajuntament de Barcelona, associacions i entitats del barri de la Barceloneta

<http://w110.bcn.cat/portal/site/CiutatVella>

A partir del 15 juny de 2013 fins al maig de 2014 | Begur | Ajuntament de Begur

Exposició «Carmen Amaya i Begur»

Exposició que recorre la trajectòria vital de Carmen Amaya des del seu naixement al Somorrostro barceloní i que se centra especialment en la seva estada a Begur, on va morir el novembre de 1963. L'exposició se centra especialment en la seva estada a Begur i en la seva relació amb el municipi i la seva gent. La mostra consta d'imatges inèdites cedides per particulars, així com de les imatges i documents guardats a l'arxiu municipal. Es complementa amb la projecció d'un documental.

La Capitana

Organitza: Ajuntament de Begur, amb la col·laboració del Fons de l'Arxiu Municipal de Begur i cessions de particulars.

www.begur.cat

6.07.2013 | 22 h | Sant Adrià de Besòs | Centro Cultural Gitano La Mina
XXIII Concurs-Festival de Cante Flamenco del Centro Cultural Gitano La Mina

A l'escenari romandrà buida una cadira amb la imatge de Carmen Amaya, i en el transcurs del festival, es farà un ofrena floral. Aquest concurs que va començar a nivell local l'any 1991, actualment està reconegut com un dels festivals de flamenc gitano més importants de l'Estat espanyol. Compta amb la participació de *cantaors* catalans i també de la resta de la Península Ibèrica. L'assistència de públic ha arribat a les 14.000 persones.

Organitza: Centro Cultural Gitano La Mina.

<http://www.cgitanolamina.es/>

13.07.2013 | Alella | Taller de Músics, Companyia Somorrostro Dansa Flamenca i Ajuntament d'Alella

Como peces en el agua, espectacle de dansa flamenca (Nacho Blanco i Eli Ayala).

Dins del Festival d'Estiu Can Marquès

[http://tallerdemusics.com/ca/management-y-](http://tallerdemusics.com/ca/management-y-producciones/flamenco/somorrostro-dansa-flamenca/)

[producciones/flamenco/somorrostro-dansa-flamenca/](http://tallerdemusics.com/ca/management-y-producciones/flamenco/somorrostro-dansa-flamenca/)

http://www.alella.cat/ARXIUS/2013/Cultura/Festivald_estiu_2013_alella.PDF

Creada pel Taller de Músics l'any 2003, Somorrostro Dansa Flamenca és una companyia formada per dos ballarins i set músics que ofereix una visió actual de la dansa flamenca de creació i es defineix com una plataforma innovadora amb segell propi a Catalunya. *Como peces en el agua* és l'últim espectacle de la companyia. Amb coreografia i direcció de Nacho Blanco i Eli Ayala, el treball fa un recorregut pels diferents pals flamencs, en el qual els ritmes moderns es complementen per oferir una mostra que va des de la més pura de les tradicions a la més absoluta modernitat. La companyia rep el nom del lloc on va néixer una de les artistes catalanes més universals: Carmen Amaya.

L'espectacle s'emmarca dins dels actes de l'Any Carmen Amaya que promou la Generalitat de Catalunya coincidint amb la celebració del centenari del naixement de la popular *bailaora*.

Organitza: Taller de Músics, Companyia Somorrostro Dansa Flamenca i Ajuntament d'Alella

<http://tallerdemusics.com/ca/somorrostro-dansa-flamenca-en-el-festival-destiu-dalella-2013>

02.08.2013 | Begur | Ajuntament de Begur

Conferència: «Carmen Amaya o la danza del fuego», a càrrec de Mario Bois, biògraf de Carmen Amaya.

Organitza: Ajuntament de Begur

<http://www.canalajuntament.cat/sala-de-premsa/6659-begur-carmen-amaya-o-la-danza-del-fuego>

La Capitana

16/17.08.2013 | 22.30 h | Begur | Ajuntament de Begur

Juerga gitana. Homenatge a Carmen Amaya. Dos espectacles de flamenc dins del XXXV Festival de Música de Begur.

Juerga gitana és el nom de l'espectacle que, sota la direcció artística de Pilar Montoya «La Faraona» i direcció escènica de Carlos Murias, recordarà la figura de Carmen Amaya, on el *baile chico* i el *baile grande* s'uneixen en l'art del flamenc perquè res és totalment festiu ni totalment tràgic. L'un sense l'altre no són res i junts formen la vida. Es comptarà amb la participació excepcional de La Chana, ja retirada dels escenaris.

Organitza: Ajuntament de Begur
www.begur.org

23.08.2013 | 19.30 h | Begur | Ajuntament de Begur

Fins a finals de setembre tindrà lloc la visita guiada per aquesta població del Baix Empordà on la *bailaora* gitana va viure els darrers anys de la seva vida, a la masia de Can Pinc.

Organitza: Ajuntament de Begur
www.begur.org

28.08.2013 | Begur | Departament de Benestar Social i Família

Homenatge de les dones gitanes de Catalunya a Carmen Amaya amb una ofrena floral.

El grup de treball de dones del Pla integral del poble gitano a Catalunya, que lidera el Departament Benestar Social i Família, organitza un acte de commemoració a Carmen Amaya a Begur. Durant l'homenatge, impulsat per la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària, en col·laboració amb l'Institut Català de les Dones i l'Ajuntament del municipi, se celebrarà una actuació flamenca i l'ofrena floral de les dones gitanes de Catalunya al monument de la *bailaora*.

Organitza: Ajuntament de Begur
www.begur.org

13.09.2013 i 12.09.2013 | Barcelona i Madrid | Sales de cinema

Estrena de la pel·lícula *Bajarí* (la Barcelona caló), d'Eva Vila.
www.bajarifilm.com

18.09.2013 | 19.00 h | Terrassa | Centre d'Arts Escèniques de Terrassa

Conferència sobre *JAR Carmen Amaya in memoriam*

A càrrec de Manuel Veiga, actor, director i dramaturg, autor de *JAR*, l'obra de teatre inspirada en la *bailaora*.

Organitza: Centre d'Arts Escèniques de Terrassa.
www.teatreakademia.cat

La Capitana

22.09.2013 | 18.00 h | Terrassa | Centre d'Arts Escèniques de Terrassa
Espectacle *JAR* de Manuel Veiga, inspirat en la *bailaora*.

Sinopsi:

Aquesta història té lloc dins el paisatge barraquista del Somorrostro barceloní. Som a les acaballes del mes de novembre de l'any 1963, una setmana després de la mort de Carmen Amaya.

Capvespre de mals auguris... Un *bailaor* gitano (Manuel), la vida del qual transcorre entre el triomf i l'or, visita el seu barri natal després de molts anys d'absència. Allí, al Somorrostro, hi trobarà la seva amiga d'infantesa (Maria), una gitana que mai no canvià el seu destí i continuà fidel als costums propis de la seva ètnia. Tots dos recorden el passat i els seus jocs d'infants mentre comparteixen una gran pena: l'enterrament de Carmen Amaya al seu mas de Begur.

Organitza: Centre d'Arts Escèniques de Terrassa.
www.teatreakademia.cat

27.09.2013 | Barcelona | Centre Cívic Barceloneta – Districte de Ciutat Vella – Ajuntament de Barcelona
Espectacle d'homenatge a Carmen Amaya a les festes de la Barceloneta, *Tarda de flamenc*

En el marc de la Festa Major del barri de la Barceloneta, el 27 de setembre es programaran dues activitats d'homenatge a Carmen Amaya. A les 19h, a la plaça Poeta Boscà, es farà un espectacle de flamenc. A les 21.30, a la font Carmen Amaya, hi haurà projeccions i dansa.

Jazz *tabla*, de la companyia Oleandole i extracte de XX de la companyia Incredición danza.

Organitza: Centre Cívic de la Barceloneta i CFMB.
http://w110.bcn.cat/portal/site/CiutatVella/menuitem.5d5fd988862d03d826062606a2ef8a0c/?vgnnextoid=297ccebada4531410VgnVCM1000001947900aRCD&vgnnextfmt=formatDetall&lang=ca_ES

La Capitana

Activitats previstes fins al final de la commemoració de l'Any Carmen Amaya

10.2013 | Publicació del llibre *Bajari, flamenc i rumba de Barcelona*

Organitza: Ajuntament de Barcelona i La Fàbrica Editorial

30.10/10.11.2013 | Barcelona | Teatre Nacional de Catalunya

Espectacle *La Capitana* al Teatre Nacional de Catalunya

Si Catalunya ha donat un grapat d'artistes universals inqüestionables, entre aquests s'hi ha de comptar Carmen Amaya, que va aconseguir situar el seu nom al costat dels creadors més importants del segle XX. *La Capitana* és un viatge a través de diferents disciplines artístiques, que vol beure del dinamisme amb què l'art del flamenc ha ultrapassat tota mena de fronteres creatives, per acostar-nos a aquesta extraordinària dona, gitana, universal.

En ocasió de l'Any Amaya, el TNC ha reunit noms tan destacats de la dansa com Ramon Oller, de la música com Joan Guinjoan, o del flamenc com Rocío Molina, Jesus Carmona o Mayte Martín, en un espectacle que, més que homenatjar Carmen Amaya, el que pretén és descobrir-ne la petja en la nostra creació contemporània, explorant l'imaginari d'aquesta *bailaora* de personalitat magnètica que arribaria a situar el flamenc a la primera línia artística internacional.

Organitza: Teatre Nacional de Catalunya

<http://www.tnc.cat/ca/la-capitana-homenatge-carmen-amaya-info>

01.11.2013 | Begur | Ajuntament de Begur

Projecció de *Los Tarantos*, pel·lícula dirigida per Rovira Beleta el 1963 i protagonitzada per Carmen Amaya i Antonio Gades.

Posterior col·loqui amb els fills del director: Xari, Teresa i Francesc Rovira

Organitza: Ajuntament de Begur

www.begur.org

2.11.2013 | Barcelona | Canal 33

Emissió del programa *El meu avi: Carmen Amaya, la força* i de la pel·lícula *Los tarantes*

Organitza: Televisió de Catalunya

(Vegeu annexos 1 i 2 amb l'inventari d'activitats fetes a TV3 i Catalunya Ràdio amb motiu de l'Any Carmen Amaya)

4.11.2013 | Barcelona | Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona

Taula rodona entorn de la figura de la *bailaora* per cloure el Plenari del Consell del Poble Gitano al MUHBA. El format és de taula rodona, amb el Sr. Lluís Permanyer, que parlarà de la ciutat als anys 50 i 60; Eva Vila, que donaria la visió artística i de la família Amaya; Colita, com a cronista gràfica de l'època i la mateixa regidora Francina Vila moderant la taula.

Organitza: Direcció de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona

La Capitana

6.11.2013 | Barcelona

Presentació del documental *¡Carmen! La Capitana* a la Filmoteca de Catalunya

Documental biogràfic que compta amb la col·laboració de Francisco Hidalgo, Mario Bois i Montse Madrideojos com a biògrafs i estudiosos del flamenc; José de la Vega i Sara Lezama com a ballarins i coreògrafs, que analitzen l'art de Carmen Amaya el seu art; dels periodistes Jaume Collell i Carles Capdevila, que parlen de l'entorn en els seus inicis a Barcelona i a Nova York, i de Karime Amaya, Lluís Molinas i Adela Pagés, que parlen de la faceta més familiar i personal. El cronista de la ciutat de Barcelona, Sempronio, i Francesc Rovira-Beleta, en entrevistes realitzades al 1997, també parlen de la seva relació amb ella.

Direcció: Marcel·lí Parés

Coproducció de Nao Cinematogràfica, SL i TVE, amb la Producció Associada d'Alins Studio, SL

Producció executiva: Sandra Forn

Durada: 60 minuts

<http://www.doccarmenamaya.com>

8 i 9.11.2013 | Manresa | Fira Mediterrània de Manresa

Honor a quien honor merece (Un homenatge senzill i sincer a Carmen Amaya)

Sessió de DJ amb visuals a càrrec del DJ Dr. Batonga (Colectivo Cautivo).

Durada: 6 càpsules de 15 minuts.

Organitza: Fira Mediterrània de Manresa

<http://firamediterrania.cat/prog-graella-espectacles-pub-es/2013-11-08>

30.11.2013 | Barcelona | Associació Gitana de Sabadell

Acte «Sabadell ret homenatge a Carmen Amaya» al Teatre Principal de Sabadell.

A Sabadell es calcula que hi ha unes 8.500 persones gitanes (un 4,2% de la població total). Per aquest motiu, Sabadell vol fer un acte representatiu i d'homenatge al batec flamenc de la ciutat.

18 h Benvinguda i salutacions

18.15 h Presentació de Rafel Perona, president del Centre Cultural Gitano de la Mina, amb projecció d'imatges de Carmen Amaya.

18.30 h Actuació de Maria del Mar Fuentes, *bailaora* de Sabadell acompanyada dels músics Juan Cortés, José Santiago, Isaac Viguera, Joaquín Gómez El Duende, i la *cantaora* Sara Flores, amb el *bailaor* de 8 anys Rafael Flores com a artista convidat.

20 h Cloenda

Organitza: Regidoria de Drets Civils i Ciutadania de l'Ajuntament de Sabadell i Associació Gitana de Sabadell

www.sabadell.cat

La Capitana

Principis de 2014 | Barcelona

L'últim ball de Carmen Amaya, una tvmovie de ficció sobre Carmen Amaya.

Sinopsi

S'hi explica la vida de la Capitana, a partir de l'acostament que hi fa la Candela, una *bailaora* actual (que interpreta l'actriu Nora Navas) que vol tornar als escenaris després d'un greu accident laboral. Per a aquesta *reentré*, la Candela decideix protagonitzar, ni més ni menys, que un espectacle sobre Carmen Amaya, l'any del Centenari del seu naixement. La seva recerca i els seus assajos ens traslladen fílmicament a la vida de la Carmen, que veiem en diverses recreacions d'època i imatges d'arxiu.

Una producció de Batabat sccl, coproduïda per TVC, ICEC i TVE

Rodatge: Novembre-Desembre

Final de postproducció: Febrer

Emissió: Pendent de confirmació per part de les Cadenes

22-25.05.2014 | Barcelona | Mercat de les Flors i Taller de Músics

Festival Ciutat Flamenco 2014

Cloenda de les celebracions de l'Any Carmen Amaya amb la visió més contemporània, transcultural i universal del flamenc: actuacions de nous artistes, diàlegs entre música i dansa, residències artístiques, *tapeos* i un llarg etcètera per qüestionar i actualitzar la tradició i el futur d'aquest art.

Organitza: Mercat de les Flors i Taller de Músics

<http://mercatflors.cat/ciclesifestivals/ciutat-flamenco-2014/>

